

מתוק מדבש

יום שישי בשעה 17.50 שיעור 'בואי כלה'
על פרשת השבוע: (להאזנה 03-6171111)

שבת קודש 17.00 - שיעור 18.00 - מנחה
בית הכנסת 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה
פאליצין פאטענט פאטענט!

כניסת השבת - 19.02
יציאת השבת - 20.10
רבנו תם (72 דקות זמניות) - 20.52
(אופק חדרה)

שנה 11 - גיליון 442
ואתחנן - ט"ו באב
שבת נחמו תשפ"ה

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א

פאטענט פאטענט פאטענט פאטענט פאטענט פאטענט
יחנן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' במלפון 073-2951228

מנהל פאטענט:

יש לשאול: בתי המקדש נחרבו בגלל שנאת חנם (בית שני) ובגלל שזלזלו בכבוד התורה (בית ראשון לא בירכו בתורה תחילה) אם כך היינו צריכים ביום ט' באב להרבות בתורה ולהרבות בשאילת שלום. והרי במציאות זה להיפך, ט' באב אסור בלימוד תורה ואסור בשאילת שלום. למה?
מתוך הרב רפאל ברוך טולדנו זיע"א (שמעתי מהגר"ש לוונשטיין שליט"א): ללמדנו שבלי כבוד לתורה ובלי שלום מגיע ח"ו חורבן. נא לא להתבונן!!!

ט"ו באב - התקון פאטענט:

כתב הרמב"ם בפירוש המשניות: 'ובחרו יום חמשה עשר באב לפי שבו נסתלקה המגיפה ממתי מדבר בשנת הארבעים, כי המוות הייתה הרבה בכל תשעה באב, ובשנה האחרונה נסתלקה והמתו עד חצי החודש, ואז בטחו בנפשם והאמינו בעצמם והרגישו בו רצון הבורא והשבת אפו וסילוק חמתו מהם, ולפיכך עשו אותו משם והלאה יום משתה וששון'. מתוך פאטענט:

איך משווים את ט"ו באב ליום הכיפורים?

תשובה א': כיפור הוא יום של מחילה 'כי ביום הזה יכפר עליכם'. וגם ט"ו באב הוא יום של מחילה אפילו לאילו שה' נשבע שלא ייכנסו לארץ.
תשובה ב': מובא בשם הרבי מלובביץ זצוק"ל: 'חמישה עשר באב' בגימטריה 'כתיבה וחתמה טובה' שמחמישה עשר באב ואילך בוודאי צריכה להיות ההנהגה מתוך שמחה, ואת השמחה יש לנצל לעבודת ה' ועל-ידי השמחה נעשים כל ענייני העבודה באופן אחר לגמרי' ובמיוחד לעבודה של הימים הבאים לקראתנו - חודש אלול והימים הנוראים! מתוך פאטענט:

והציין 'חפון' ו'מחנה' מילתא דקדושתא:

אחד ראה את החפץ על מחנה, מה קרה? הוא לא
אנה החפץ קיבלתי טלפון מס הכנסה, ואמרתי
חייב להם מאה אלף ₪

נא, אל מה כל מחנה בזה?

אנה החפץ זה היה טעות במספר...

ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר (ג' כג')

רש"י: לאחר שכבשתי את ארץ סיחון ועוג חשבתי שמה הותר הנדר.
יש לשאול: מדוע דווקא אחרי מפלת סיחון ועוג חשב משה כן?
מתוך רבי יצחק אייזיק מקאליב זיע"א: חטאו של משה היה שהכה את הסלע ולא דיבר אליו כמו שנצטווה. למעשה משה עשה זאת בכוונה טובה, הוא חשב: אם ידבר

אל הסלע ויציאו מים, יהיה קטרוג גדול על בני ישראל, שיאמרו, הסלע שמע למשה ובני ישראל לא. נמצא, אם כן, שהמחשבה של משה הייתה טובה, אבל המעשה לא.
ואילו אצל עוג היה להיפך, כתוב בפסוק (בראשית יד, יג) 'ויבוא הפליט ויגד לאברם העברי' אומר רש"י: 'זה עוג שפלט מדור המבול ומתכוין שיהרג אברהם וישא את שרה'. נמצא שאצל עוג המעשה היה טוב, שעל ידו התקדש שם שמים, אבל המחשבה הייתה רעה.

לפי זה כאשר ראה משה רבנו שעוג נחל מפלה, למד מזה שהולכים אחר המחשבה, כי כאמור מחשבתו של עוג הייתה פסולה, לכן חשב משה שהותר הנדר, שהרי מחשבתו שלו הייתה טובה. מתוך פאטענט:

כי כל האיש אשר הלך אחרי בעל פעור השמידו... ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום (ד', ג'ד')

כתב בספר 'רביד הזהב': ידועה טענת אומות העולם שהם הרוב ועם ישראל המיעוט, והרי הכלל אומר שהולכים אחר הרוב. אז מה נענה להם?
מסביר ה'נועם אלימלך' זיע"א (פרשת במדבר) מובא בשו"ע (י"ד ק"ה) חתיכת איסור הדבוקה לחתיכת היתר, שנפלו יחד להיתר צריך שישים נגד ההיתר והאיסור יחדיו (ולא רק כנגד האיסור).

לפי זה, כיון שבני ישראל דבקים בקב"ה הם אינם בטלים ברוב אומות העולם אלא א"כ יש רוב כנגדם וכנגד הקב"ה (כביכול), וזה לא שייך, כי הקב"ה מלא כל הארץ כבודו והוא אין סוף.

וזה מה שכתוב כאן: 'כי כל האיש אשר הלך אחרי בעל פעור השמידו ה' אלקיך מקרבך' ואם תשאל למה נענשו ישראל שעבדו את הפעור, והלא לפי הכלל שהולכים אחר 'רוב העולם' שהם עובדי כוכבים יוצא שמותר לעבוד עבודה זרה, לכן אמרה התורה 'ואתם הדבקים בה' אלקיכם', והרי זה כאיסור דבוק שצריכים רוב נגד כל החתיכה, וכיון שלא שייך רוב נגדו יתברך, לכן בטילה כל הטענה. מתוך פאטענט:

ונשמרתם מאוד לנפשותיכם (ד', טו')

כותב ה'חפץ חיים' זיע"א: 'חייב אדם להשגיח על גופו, כדרך שהעגלון משגיח על סוסו שלא ירעב ושלא יאונה לו כל רע, כי ממנו הוא משתכר לפרנסתו, לכן אסור לאדם לסגף את גופו, כי ממנו תוצאות חיים גם לנשמה'.

מסופר שפעם הוכיח ה'חפץ חיים' זיע"א את אחד מראשי הישיבות המפורסמים, שמנע את עצמו מלאכול קצת בשר בכל יום, וחסך הכל לתלמידיו שלא יחסר להם כלום.

אמר לו החפץ חיים: 'בין העניינים המוטלים על ראש הישיבה, יש עוד ענין אחד נחוץ שראוי לתשומת לב והוא הדאגה לתלמידים יהיה ראש ישיבה בריא...

ויש לשאול: מדוע משלמים לרשע שכרו בעולם הזה ולצדיק בעולם הבא?

מתר ה'בית יצחק': כאשר רשע עושה מצוה, על פי רוב רק למראית עין הוא עושה אותה, לא בלב שלם, ובשקר יסודה, לכן משלם לו הקב"ה שכרו בעולם השקר. אבל את העבירה הוא עושה 'באמת' בכל חוס ליבו בהתאמה לרשעות ליבו, ולכן משלם לו את העונש בעולם האמת.

והיפוכו אצל הצדיק, את המצווה הוא עושה 'באמת' בלב שלם ולכן משלם לו שכרו בעולם האמת, אבל עבירה הוא עושה 'בשקר' מתוך אונס, יצרו תקף עליו ואין פעולתו מזדהית עם אמונת ויושר ליבו, ולכן הוא בא על עונשו בעולם השקר. **מתוך מכתב**

שמע ישראל... ואהבת את ה'... (ו', ד-ה')

מובא בגמרא (ברכות יג'): 'שמע, בכל לשון שאתה שומע'. מבאר השפת אמת זיע"א: בכל השמועות שתקלוט אוזנך, תשמע בהם 'ה' אלוקינו ה' אחד' - בכל דבר תראה גדלותו ואחדותו של הבורא כי הכל מעיד עליו. **מתוך מכתב**

ובענין זה חידוש נפלא: מה פירוש המושג 'הכרת הטוב'? עד היום חשבתי שזה לא להיות כפוי טובה כלפי מי שהטיב לי. אבל שמעתי הסבר מחודש מהרב יצחק פנגר שליט"א: מה העצה לאדם שלא טוב לו והוא עצוב?

התשובה: שיתבונן וירשום כמה דברים טובים יש שלו וזה יביא לו שמחה. לפי זה 'הכרת הטוב' פירושה הכרה וזיהוי הדברים הטובים שהבורא העניק לך וזה יביא אותך להביע תודה לה' שהוא מקור כל הטוב. **מתוך מכתב**

ובענין 'שמע ישראל' להלן סיפור מדהים:

סיפר הגאון ר"י בורדיאנסקי מה ששמע מנהג מונית כמסיח לפי תומו, שפעם נזדמן לו באחד מטיולי שישן יחד עם חבריו בשדה פתוח. לפנות הבוקר הגיח נחש גדול ולפת את אחד החברים מכף רגל ועד ראש. החבר התעורר בבהלה וצעק עד שכל בני הקבוצה התעוררו משנתם. ראש הקבוצה שהיה מצויד באקדח החליט שבליט ברירה, עליו לירות יריה בראשו של הנחש ולהורגו על אף שהדבר מסכן את החבר הנ"ל...

אחד מתוך כל אותה חבורה היה שומר תורה ומצוות, והוא מיהר ברגע האחרון לעצור את ראש החבורה וביקש ממנו שימתין עוד כמה רגעים, הוא עצמו התקרב בסמוך לחבר ששכב מסובב בנחש המפחיד ואמר לו: 'אמור אחרי מילה במילה **'שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד'**. וראה זה פלא, אך סיים החבר לומר 'אחד', מיד סיבב הנחש עצמו, ירד מגופו של האיש, נס ונמלט משם, וליהודי הייתה אורה. שאל הרב את נהג המונית: 'ומה עשה חברך לאחר נס גלוי כזה?' אמר לו הנהג: 'הוא חזר בתשובה, כיום הינו מחשובי התלמידים בישיבת 'אור החיים'. 'ומה אתך?' שאל הרב 'למה אתה לא חזרת בתשובה אחרי שראית נס כזה?' אמר לו הנהג: 'כבוד הרב, הרי הנחש לא היה עלי'...

אח"כ יקריט! כאילו לא נחכה enjla יעלה אלינו...

שבת שלום ומבורך!

הרב מבריסק היה אומר בשם רבי ישראל סלנט זצ"ל: דרך העולם, שגם מי שמזלזל במצוות, כשהוא חולה ח"ו הוא נעשה לפתע מחמיר גדול. כגון, אם צריך לנסוע בשבת הוא מתעקש שלא לנסוע, אם צריך לאכול ביום כיפור כי זה פיקוח נפש עבורו, הוא נמנע מלאכול. ולמה?

התשובה: כל זמן שאדם בריא, יש לו 613 מצוות לקיים, ואז היצר הרע מתפשט על פני כל ה613 מצוות, אבל כאשר אדם חולה מסוכן (ל"ע), הוא פטור מכל מצוות התורה חוץ מ'ונשמרתם מאוד לנפשותיכם', ואז כל כוחו של היצר הרע מופנה רק למצווה זו. **מתוך מכתב**

והשבות אל לבבך כי ה' הוא הא-לוקים... אין עוד (ד', לט')

מדוע נאמר 'אין עוד'?

רבי אהרן מקרלין זיע"א היה אומר: 'אין עוד' אין לדעת שום ידיעה נוספת מאשר זה שה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ - אין עוד!!! **מתוך מכתב**

לא תרצח (ה', יז')

בעשרת הדיברות בטעם העליון, האות צ' מנוקדת ב'קמץ' ואילו בטעם התחתון הצ' מנוקדת ב'פתח'. מדוע?

תשובה א': אומר הגר"א מוילנא מובא במסכת סוטה על הפסוק (משלי ז', כז) 'כי רבים חללים הפילה' זה תלמיד חכם שלא הגיע להוראה ומורה 'ועצומים כל הרוגים' זה תלמיד שהגיע להוראה ואינו מורה. את שניהם קראו חז"ל רוצחי נפשות, הראשון בפתיחת פיו בעוד שאינו ראוי לכך, והשני בקמיצת פיו אפילו שהגיע להוראה. לזה נרמז ה'קמץ' והפתח' בתיבת 'לא תרצח', כנגד הרוצח בקמיצת פיו שלא כראוי והרוצח בפתיחת פיו שלא כראוי. **מתוך מכתב**

תשובה ב': אומר רבי נח מינדס זצ"ל: מובא במשנה (אבות ג', יד): 'המלבין פני חבריו ברבים כאילו - שופך דמים' - 'אזיל סומקא ואתי חיורא' כלומר, מה שמקמץ ומקבץ הדם - בתוך הגוף, נחשב לשפיכת דם, ועל זה כתוב 'לא תרצח' בקמץ, כנגד המלבין חברו שמקמץ דמו בתוך הגוף, ו'לא תרצח' בפתח, כנגד הרוצח בשפיכת הדם ממש שפותח ומוציא הדם לחוץ ממש. **מתוך מכתב**

ולא תחנם (ז', ב')

מפסוק זה לומדים שאסור לתת לגוי מתנת חנם.

בענין זה סיפר האדמו"ר רבי אהרן מבעלז זיע"א: סבי, האדמו"ר ה'שר שלום' זיע"א מסר תמיד מנעליו לתקן לסנדלר גוי שהתגורר בשכנותו. פעם עבר בעירו סנדלר יהודי, מיהר סבי לקראתו בשמחה גדולה ומסר לו שיתקן מנעליו. שאלו אותו: 'שמחה זו מה טיבה?'

השיב הרב: 'כשאני מוסר תמיד מנעלי לסנדלר הגוי נוקפני ליבי, שמא דורש הוא מחיר מופרז בשכרו ונמצאתי עובר ב'לא תחנם' עכשיו שאינה ה' לידי סנדלר יהודי שלא אכפת לי אם אוסיף לו על שכרו ולא אשמח? **מתוך מכתב**

ומשלם לשנאיו אל פניו להאבידו (ז', י')

רש"י: בחייו משלם לו גמולו הטוב כדי להאבידו מן העולם הבא.

להעלחת:

דקל מלכה - לברכה העללה / סוין בת ימנה - רפוש
אורי ישראל - רפוש / אהרון בן מסעודה - רפוש

לע"נ: אבי מורי ממוסס בן גזרה ואמי מורתי גיטה בת מנטה ז"ל
גיס מייכאל (מכלוף) בן לואיז ז"ל / מו"ר חמי עמרם בן רחל ז"ל
יעקב בן רבקה ז"ל / מיומון טפירו בן מו"ל טוב ז"ל
רחל (ירשל) בת נעמי ז"ל - יונה עזרא בן יצחק ז"ל